

Magyar Agrár-és Élettudományi Egyetem, Kertészettudományi Intézet, Gyógy-és Aromanövények Tanszék

Horváth Emese

A *Thymus pannonicus* All. szárazság- és sótűrésének értékelése

Kertészmérnök alapszak, nappali

Gyógy- és Aromanövények tanszék

Belső témavezető: Dr. Pluhár Zsuzsanna, egyetemi tanár, Magyar Agrár-és Élettudományi Egyetem, Kertészettudományi Intézet, Gyógy-és Aromanövények Tanszék

Az abiotikus stressz tényezők befolyásolják a növények növekedését és fejlődését, valamint a gyógynövények által előállított másodlagos metabolitok mennyiségét és minőségét (Etri et al. 2024; Mansinhos et al. 2024). A kakukkfű antibakteriális, gombaellenes, és antioxidáns hatása az illóolajban található illékony komponenseknek köszönhető (Etri és Pluhár, 2024). Ennek tükrében figyeltük meg a magas kakukkfű morfológiai paramétereit, illóolaj tartalmát és az illóolaj komponensek arányát, valamint összantioxidáns kapacitását és összpolicenol tartalmát, só- és szárazság stresszel, illetve ezek kombinációjával kezelt csoportok összehasonlításával.

A magas kakukkfű összes hajtás- és gyökérparaméterénél a kontrollhoz képest a legnagyobb csökkenést a kombinált stressz okozta, míg a legkisebb csökkenést a só stressz. A gyökér száraz tömege a kombinált stressznél 75,25%-os csökkenést mutatott. A *T. pannonicus* illóolaj tartalma a kontroll csoportnál volt a legmagasabb (0,64 ml/100 g sza.), míg a legalacsonyabb (0,41 ml/100 g sza.) a kombinált stressz esetében. Az illóolaj komponensek közül a timol és a γ -terpinén a kombinált stressz hatására 28%, ill. 43%-kal csökkent, a só stressz hatására pedig 13%, ill. 33%-kal csökkent a kontrollhoz viszonyítva. A magas kakukkfűnél a legmagasabb összpolicenol tartalom a kombinált stressz esetében volt kimutatható, míg a legmagasabb összantioxidáns kapacitást a kontroll csoport esetében mértünk. Az összpolicenol tartalom és az összantioxidáns kapacitás különböző tendenciát mutatott, ami az irodalmi adatok alapján eltér a más kakukkfű fajoknál mért eredményektől.

A vizsgált fajunkat (*Thymus pannonicus*) irodalmi adatok alapján más kakukkfű fajokkal hasonlítottam össze, amely határait felismertem, mivel a kutatások mindegyike részben eltérő körülmények között zajlott. Annak érdekében, hogy e fajokkal (pl.: *Thymus vulgaris*) még pontosabban tudjuk összehasonlítani a magas kakukkfűvet, azonos vizsgálati körülmények között kell megvalósítani ezeket a kezeléseket. Remélem, hogy a szakdolgozatomban foglalt eredmények elősegítik és ösztönzik majd a kakukkfűvet érő abiotikus stressz hatásokat értékelő további kutatásokat.